

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ సప్తమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

కల్పస్త్వేవం పరివ్రజ్య దేహమాత్రావశేషితః ।

గ్రామైకరాత్రవిధినా నిరపేక్షశ్చరేన్మహిం ॥ 1 ॥

బిభృయాద్ యద్యసౌ వాసః కౌపీనాచ్ఛాదనం పరం ।

త్యక్తం న దండలింగాదేరన్యత్ కించిదనాపది ॥ 2 ॥

ఏక ఏవ చరేద్ భిక్షురాత్మారామోఽనపాశ్రయః ।

సర్వభూతసుహృచ్ఛాంతో నారాయణపరాయణః ॥ 3 ॥

పశ్యేదాత్మన్యదో విశ్వం పరే సదసతోఽవ్యయే ।

ఆత్మానం చ పరం బ్రహ్మ సర్వత్ర సదసన్మయే ॥ 4 ॥

సుప్తప్రబోధయోః సంధావాత్మనో గతిమాత్మదృక్ ।

పశ్యన్ బంధం చ మోక్షం చ మాయామాత్రం న వస్తుతః ॥ 5 ॥

నాభినందేద్ ధ్రువం మృత్యుమధ్రువం వాస్య జీవితం ।

కాలం పరం ప్రతీక్షేత భూతానాం ప్రభవాప్యయం ॥ 6 ॥

నాసచ్ఛాస్త్రైషు సజ్జేత నోపజీవేత జీవికాం ।

వాదవాదాన్స్యజేత్తర్కాన్ పక్షం కం చ న సంశ్రయేత్ ॥ 7 ॥

న శిష్యాననుబద్ధీత గ్రంథాన్ నైవాభ్యసేద్ బహూన్ |
న వ్యాఖ్యాముపయుంజీత నారంభానారభేత్క్వచిత్ || 8 ||

న యతేరాశ్రమః ప్రాయో ధర్మహేతుర్మహాత్మనః |
శాంతస్య సమచిత్తస్య బిభృయాదుత వా త్యజేత్ || 9 ||

అవ్యక్తలింగో వ్యక్తార్థో మనీష్యున్మత్తబాలవత్ |
కవిరూకవదాత్మానం స దృష్ట్వా దర్శయేన్స్పృణాం || 10 ||

అత్రాప్యదాహరంతేమమితిహాసం పురాతనం |
ప్రహ్లాదస్య చ సంవాదం మునేరాజగరస్య చ || 11 ||

తం శయానం ధరోపస్థే కావేర్యాం సహ్యాసానుని |
రజస్వలైస్తనూదేశైర్నిగూఢామలతేజసం || 12 ||

దదర్శ లోకాన్ విచరన్ లోకతత్త్వవివిత్సయా |
వృతోఽమాత్యైః కతిపయైః ప్రహ్లాదో భగవత్ప్రియః || 13 ||

కర్మణాఽఽకృతిభిర్వాచా లింగైర్వర్ణాశ్రమాదిభిః |
న విదంతి జనా యం వై సోఽసావితి న వేతి చ || 14 ||

తం నత్వాభ్యర్చ్య విధివత్ పాదయోః శిరసా స్పృశన్ |
వివిత్సురిదమప్రాక్షీన్మహాభాగవతోఽసురః || 15 ||

బిభర్షి కాయం పీవానం సోద్యమో భోగవాన్ యథా |
విత్తం చైవోద్యమవతాం భోగో విత్తవతామిహ |
భోగినాం ఖలు దేహోఽయం పీవా భవతి నాన్యథా || 16 ||

న తే శయానస్య నిరుద్యమస్య
బ్రహ్మాన్ ను హార్థో యత ఏవ భోగః |

అభోగినోఽయం తవ విప్ర దేహః

పీవా యతస్తద్వద నః క్షమం చేత్ || 17 ||

కవిః కల్పో నిపుణదృక్ చిత్రప్రియకథః సమః |

లోకస్య కుర్వతః కర్మ శేషే తద్వీక్షితాపి వా || 18 ||

నారద ఉవాచ

స ఇత్థం దైత్యపతినా పరిపృష్టో మహామునిః |

స్మయమానస్తమభ్యాహ తద్వాగమృతయంత్రితః || 19 ||

బ్రాహ్మణ ఉవాచ

వేదేదమసురశ్రేష్ఠ భవాన్ నన్వార్యసమ్మతః |

ఈహోపరమయోర్హృణాం పదాన్యధ్యాత్మచక్షుషా || 20 ||

యస్య నారాయణో దేవో భగవాన్ హృద్గతః సదా |

భక్త్యా కేవలయాజ్ఞానం ధునోతి ధ్వాంతమర్కవత్ || 21 ||

అథాపి బ్రూమహే ప్రశ్నాంస్తవ రాజన్ యథాశ్రుతం |

సంభావనీయో హి భవానాత్మనః శుద్ధిమిచ్ఛతాం || 22 ||

తృష్ణయా భవవాహిన్యా యోగైః కామైరపూరయా |

కర్మాణి కార్యమాణోఽహం నానాయోనిషు యోజితః || 23 ||

యదృచ్ఛయా లోకమిమం ప్రాపితః కర్మభిర్భ్రమన్ |

స్వర్గాపవర్గయోర్ద్వారం తిరశ్చాం పునరస్య చ || 24 ||

అత్రాపి దంపతీనాం చ సుఖాయాన్యాపనుత్తయే |

కర్మాణి కుర్వతాం దృష్ట్వా నివృత్తోఽస్మి విపర్యయం || 25 ||

సుఖమస్యాత్మనో రూపం సర్వేహోపరతిస్తనుః |

మనఃసంస్పర్శజాన్ దృష్ట్వా భోగాన్ స్వప్స్యామి సంవిశన్ || 26 ||

ఇత్యేతదాత్మనః స్వార్థం సంతం విస్మృత్య వై పుమాన్ |
విచిత్రామసతి ద్వైతే ఘోరామాప్నోతి సంసృతిం || 27 ||

జలం తదుద్భవైశ్చన్నం హిత్వాజ్ఞో జలకామ్యయా |
మృగతృష్ణాముపాధావేద్యథాన్యత్రార్థదృక్ స్వతః || 28 ||

దేహాదిభిర్దైవతంత్రైరాత్మనః సుఖమీహతః |
దుఃఖాత్యయం చానీశస్య క్రియా మోఘాః కృతాః కృతాః || 29 ||

ఆధ్యాత్మికాదిభిర్దుఃఖైరవిముక్తస్య కర్త్రిచిత్ |
మర్త్యస్య కృచ్ఛోపనతైరర్థైః కామైః క్రియేత కిం || 30 ||

పశ్యామి ధనినాం క్లేశం లుబ్ధానామజితాత్మనాం |
భయాదలబ్ధనిద్రాణాం సర్వతోఽభివిశంకినాం || 31 ||

రాజతశ్చౌరతః శత్రోః స్వజనాత్ పశుపక్షితః |
అర్థిభ్యః కాలతః స్వస్మాన్నిత్యం ప్రాణార్థవద్భయం || 32 ||

శోకమోహభయక్రోధరాగక్లేబ్యశ్రమాదయః |
యన్మూలాః స్యుర్మృణాం జహ్యాత్ స్పృహం ప్రాణార్థయోర్బుధః || 33 ||

మధుకారమహాసర్పౌ లోకేఽస్మిన్ నో గురూత్తమౌ |
వైరాగ్యం పరితోషం చ ప్రాప్తౌ యచ్ఛిక్షయా వయం || 34 ||

విరాగః సర్వకామేభ్యః శిక్షితో మే మధువ్రతాత్ |
కృచ్ఛాప్తం మధువద్ విత్తం హత్వాప్యన్యో హరేత్పతిం || 35 ||

అనీహః పరితుష్టాత్మా యదృచ్ఛోపనతాదహం |
నో చేచ్ఛయే బహ్వాహాని మహాహారివ సత్త్వవాన్ || 36 ||

క్వచిదల్పం క్వచిద్ భూరి భుంజేఽన్నం స్వాద్వస్వాదు వా ।
క్వచిద్భూరి గుణోపేతం గుణహీనముత క్వచిత్ ॥ 37 ॥

శ్రద్ధయోపహృతం క్వాపి కదాచిన్మానవర్జితం ।
భుంజే భుక్త్వాథ కస్మింశ్చిద్ దివా నక్తం యదృచ్ఛయా ॥ 38 ॥

క్షౌమం దుకూలమజినం చీరం వల్కలమేవ వా ।
వసేఽన్యదపి సంప్రాప్తం దిష్టభుక్ తుష్టధీరహం ॥ 39 ॥

క్వచిచ్ఛయే ధరోపస్థే తృణపర్ణాశ్మభస్మసు ।
క్వచిత్ ప్రాసాదపర్యంకే కశిపౌ వా పరేచ్ఛయా ॥ 40 ॥

క్వచిత్ స్నాతోఽనులిప్తాంగః సువాసాః స్రగ్వ్యలంకృతః ।
రథేభాక్షైశ్చరే క్వాపి దిగ్వాసా గ్రహవద్ విభో ॥ 41 ॥

నాహం నిందే న చ స్థౌమి స్వభావవిషమం జనం ।
ఏతేషాం శ్రేయ ఆశాసే ఉత్తైకాత్యం మహాత్మని ॥ 42 ॥

వికల్పం జహలయాచ్ఛితౌ తాం మనస్యర్థవిభ్రమే ।
మనో వైకారికే హలత్వా తన్మాయాయాం జహోత్యను ॥ 43 ॥

ఆత్మానుభూతౌ తాం మాయాం జహలయాత్ సత్యదృఙ్మునిః ।
తతో నిరీహో విరమేత్ స్వానుభూత్యాఽఽత్మని స్థితః ॥ 44 ॥

స్వాత్మవృత్తం మయేత్థం తే సుగుప్తమపి వర్ణితం ।
వ్యపేతం లోకశాస్త్రాభ్యాం భవాన్ హి భగవత్పరః ॥ 45 ॥

నారద ఉవాచ

ధర్మం పారమహంస్యం వై మునేః శ్రుత్వాసురేశ్వరః ।
పూజయిత్వా తతః ప్రీత ఆమంత్య ప్రయయౌ గృహం ॥ 46 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే యతిధర్మే
త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥